

iTEACH: EXPERIENȚE DIDACTICE

ISSN 2247 – 966X

Nr. 142 / Iunie 2023

142

Abordarea pozitivă a comportamentului copilului. Planul B

| **CARMEN GÎRLONȚA**

Socializarea și dezvoltarea socio-emoțională la vârsta preșcolară

| **ADINA CRISTINA NEACȘU & CRISTINA ELENA ZAHIU**

Rolul învățământului matematic în educarea personalității creatoare a elevilor din ciclul primar

| **LAVINIA FLAVIA BOITA**

Spontaneitatea în predarea matematicii

| **LILIANA CONSTĂNDOIU**

Incluziune prin teatru: Transformarea vieții copiilor cu cerințe speciale prin participarea în piese de teatru în limba engleză

| **ADRIANA-IULIA ZELINSCHI**

Importanța educației estetice

| **DANIELA JIPA**

Educația interculturală – exemple de bune practici

| **AURELIA-CORNELIA BOIAN**

Cercetare pedagogică asupra utilizării unor metode moderne în predarea, învățarea și evaluarea tipurilor de propoziții și a părților de propoziție la clasa a V-a

| **IOANA SAVU**

Blocaje în comunicare și... cum le putem limita influența

| **BĂNUȚA RĂDULESCU**

Dezvoltarea imaginației și creativității elevilor prin storytelling

| **IOANA LAVINIA MITITEL**

Editor: Institutul pentru Educație

Online: www.iteach.ro/experientedidactice

Partener: TEHNE- Centrul pentru Inovare în Educație

Partener: Institutul de Științe ale Educației

Revista “iTeach: Experiențe didactice” aduce în prim plan experiența și expertiza cadrelor didactice.

Apare lunar, din septembrie 2011.

iTEACH: EXPERIENȚE DIDACTICE

Cod de identificare ISSN / înregistrarea Bibliotecii Naționale a României:
iTeach: Experiențe didactice (online) = ISSN 2247 – 966X
ISSN – L = 2247 – 966X

EDITOR: **Institutul pentru Educație**

www.iEdu.ro | 0722.458.000 | office@iEdu.ro | echipa@iTeach.ro

REDACȚIA:

Str. Dr. Louis Pasteur 54
București 050536

COLECTIV DE REDACȚIE

conf.univ.dr. Olimpius ISTRATE (Universitatea din București, Departamentul pentru
Formarea Profesorilor)
Doru ȘTEFĂNESCU (fundația
Institutul pentru Educație)
lect.univ.dr. Oana GHEORGHE (Universitatea Națională de Arte București, Departamentul
pentru Pregătirea Personalului Didactic)
conf.univ.dr. Simona VELEA (Școala Națională de Studii Politice și Administrative,
Departamentul pentru Pregătirea Personalului Didactic)
conf.univ.dr. Simona GĂBUREANU (Universitatea Politehnica București, Catedra pentru
Pregătirea Personalului Didactic)
drd. Alexandra ARAMĂ (Centrul Național de Politici și Evaluare în Educație)

PAGINA REVISTEI:

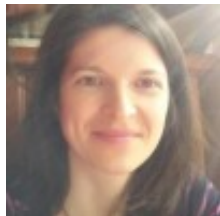
iTeach.ro/ExperienteDidactice

Abordarea pozitivă a comportamentului copilului.

Planul B

De **Carmen Gîrlonța**

Școala Gimnazială Nr. 7, Mediaș (Sibiu)

Modelul *Soluții Colaborative și Proactive*, propus de Greene (2015), este un model educațional aplicat cu preponderență în cadrul instituțiilor de învățământ unde comportamentele de tip problematic tind să fie tot mai numeroase și afectează cel mai adesea desfășurarea în condiții optime a demersului didactic, dar se dorește și o soluție prin implicarea tuturor partenerilor implicați (elevi, părinți, cadre didactice, specialiști). Modelul pleacă de la ideea că apar comportamente neadecvate din cauza faptului că acești copii nu au dezvoltate anumite aptitudini care să-i determine să se adapteze la cerințe, cu alte cuvinte, ei se comportă bine dacă pot sau știu cum ar trebui să se comporte bine. Aceste „abilități nedezvoltate” devin problematice în anumite situații sau în condiții specifice care generează probleme nerezolvate. Astfel, autorul propune un instrument privind *Evaluarea aptitudinilor nedezvoltate și a problemelor nerezolvate*, un ghid cu dificultățile pe care le pot avea copiii în diferite situații generale, concomitent cu modul concret de manifestare a acestora în situații particulare.

Se va întocmi un astfel de ghid pentru copiii care întâmpină dificultăți, dar și pentru copiii care aparent nu întâmpină dificultăți majore. Odată ce sunt identificate aptitudinile și problemele, comportamentul copilului devine mai previzibil, ceea ce înseamnă că problemele nerezolvate pot fi abordate proactiv.

Impunerea voinței adultului nu este nici eficientă, nici de dorit (acesta constituie Planul A de acțiune) și de aceea propune planul B, care ajută atât adulții, cât și copiii să lucreze împreună pentru a obține o soluție satisfăcătoare pentru ambele părți, astfel încât problema să fie rezolvată, iar aptitudinile nedezvoltate să fie învățate. Planul B îi ajută pe adulți să clarifice și să înțeleagă nemulțumirile și perspectivele copilului referitoare la o problemă nerezolvată anume, respectiv pe copii să înțeleagă preocupările adultului în legătură cu aceasta.

Există trei pași de urmat în cadrul Planului B și anume: empatia, definirea preocupărilor adultului și invitația.

Empatia reprezintă pasul în care încercăm să înțelegem cât mai bine posibil grijile sau perspectiva copilului față de problema data. Asemeni adulților, copiii au grijile lor: foame, oboseală, teamă, dorința de a face anumite lucruri, dorința de aprobare, tendința de a evita lucrurile la care nu se pricepe, dorința de a nu fi puși în situații jenante și umilitoare. Pasul empatiei se realizează introducând în discuție problema nerezolvată. Se începe cu „Am

observat că...” și se termină cu „Ce se întâmplă?”, inserând problema de rezolvat între cele două.

Fără a avea idei preconcepute despre ceea ce stă în calea copilului, adultul utilizează diferite strategii de sondare, de investigare, pentru a încerca rezolvarea unei probleme în mod colaborativ. Sunt conturate opt strategii de sondare:

1. Ascultarea reflexivă și clarificarea afirmațiilor – implică, în mare măsură, repetarea cuvintelor spuse de copil și apoi încurajarea de a furniza informații suplimentare. Aceasta reprezintă strategia standard de sondare.
2. Detalii despre cine, ce, când și unde referitoare la problemă.
3. Întrebăm de ce problema are loc în anumite împrejurări și nu în altele.
4. Întrebăm copilul ce crede în toial problemei nerezolvate.
5. Desfacerea problemei în părțile ei componente. Uneori copiii pot întâmpina dificultăți în procesarea multiplelor componente ale unei cerințe, fiindu-le greu să spună ce anume îi împiedică să împlinească acea așteptare.
6. Observație discrepantă – aceasta presupune notarea unei observații care diferă de ceea ce descrie copilul despre o situație particulară și este cea mai riscantă (îl poate face pe copil să înceteze să vorbească) dintre strategiile de sondare. Un copil nu minte doar pentru că a spus ceva ce ar putea să nu corespundă cu realitatea adultului, al cărui rol nu este de a-l prinde pe acela cu minciuna.
7. Discuții prin care aflăm și de alte probleme. Acest lucru presupune scoaterea din schema temporară a unor probleme de care s-a discutat deja și verificarea existenței altor probleme nerezolvate.
8. Rezumatul și aflarea altor probleme. Această strategie este similară cu discuția, numai că se rezumă problemele deja auzite și apoi întrebarea directă dacă mai sunt și altele.

Definirea problemelor adultului este momentul în care acesta introduce în plan propriile preocupări legate de o problemă sau așteptare nedeplinită. Dar identificarea acestora nu este ușoară, cel mai adesea pentru că adulții își mută punctul de interes asupra soluțiilor.

Preocupările adulților pot fi grupate în două categorii: cum îl afectează pe elev problema nerezolvată și cum îi afectează pe alți oameni problema nerezolvată. Definirea preocupărilor adultului începe, de regulă, cu următoarele cuvinte: „Problema este că...”, „Grija mea este că...”. Se ține cont că este suficient timp și loc pentru preocupările amândurora, așa că nu este nevoie să fie ignorate cele ale copilului.

Invitația este momentul în care se propun soluții, momentul în care adultul îl invită să rezolve problema în mod colaborativ. Aceasta informează copilul că rezolvarea problemei implică și participarea sa, nefiind ceva ce i se impune.

Acest pas începe cu reamintirea problemelor identificate la primii doi pași (de regulă se începe cu o formulare de genul: „Mă întreb dacă există vreo cale.../ rezolvare...”). Chiar dacă îi este dată copilului ocazia de a propune primul o soluție, nu înseamnă că el e singurul care trebuie să se gândească la aceasta. Utilizând planul B Proactiv, soluția nu este fixată dinainte, ea prinde contur exact în momentul acela, în urma discuțiilor dintre cei doi.

Rezolvarea unei probleme în mod durabil necesită voința de a lăsa procesul de explorare a soluțiilor să se desfășoare fără a cere

prematur soluția adultului. Dacă adultul cunoaște înainte de începerea discuției cum se va rezolva problema, atunci nu se folosește Planul B, ci Planul A.

Soluțiile bune întrunesc două criterii: trebuie să fie realiste (însemnând că ambele părți se pot ocupa de partea lor de soluție) și satisfăcătoare (însemnând că preocupările amândurora vor fi abordate în mod egal).

Utilizarea Planului B pentru rezolvarea problemelor una câte una, va diminua considerabil frecvența episoadelor problemă. Copilul va învăța în timp că problemele sale sunt auzite și tratate, de asemenea, va învăța aptitudini cruciale în gestionarea vieții sociale, emoționale și legate de comportament.

Planul B se poate aplica atât individual, cât și la nivel de grup, iar eficiența sa merită experimentată.

Acesta este un model de abordare a educației copilului în manieră pozitivă. Desigur că este o tendință actuală aceasta și mulți autori oferă astfel de „rețete” de aplicat.

De asemenea, activitățile de parenting sau de formare a părinților reprezintă o tendință în societatea noastră actuală. Totuși, a lua un model și a-l aplica întocmai nu ne face părinți și educatori mai buni.

E clar că educația bazată pe frică nu este o soluție, după cum și extrema cealaltă a educației permissive, care îi face pe adulți să fie foarte atenți, pentru a nu „traumatiza” copilul și a-l lăsa pe acesta să facă numai ce dorește el, este la fel de dăunătoare.

Zona acea de echilibru, în care fermitatea și regulile se împletesc cu iubirea și disponibilitatea, în care cel care educă este atent în primul rând la propriul său comportament, în care copilul este crescut într-un mediu al valorilor autentice și al moralității, în care empatia și altruismul direcționează demersul educațional al copilului îl face pe acesta să-și găsească locul și importanța în mediul în care se află.

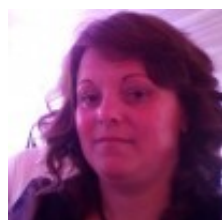
Bibliografie

Greene, R. W. (2015) Cum să îmbunătățim disciplina copiilor la școală. (Cristian R., Trad.). București: Editura Orizonturi.

Socializarea și dezvoltarea socio-emoțională la vârsta preșcolară

De **Adina Cristina Neacșu**

Grădinița cu Program Normal, Petrișoru (Buzău)

A vorbi despre socializare este echivalent cu a vorbi despre comunicare. De fapt, educația presupune existența a două procese: inculturația – se referă la contactul cu valorile unei

culturi – și socializarea – presupune învățarea și însușirea de comportamente. Educația este un proces de socializare și presupune și dezvoltarea socio-emoțională. Charles Darwin afirma că „omul este ființă socială, sociabilitatea constituind o condiție pentru progresul social și o sursă de forță pozitivă morală. Omul nu trăiește singur, el trăiește cu semenii săi, prin ei și pentru ei. Locul pe care îl ocupă fiecare în grupul sau grupele respective din care face parte tipul de relații socio-afective, statutul social, expansivitatea indică gradul de sociabilitate al unui individ”.

Omul trăiește într-o societate care conservă și dezvoltă valori economice, culturale, iar o data cu acestea se formează conduite complexe, care încorporează dimensiuni sociale și consolidează sociabilitatea omului. Concomitent cu forțele de socializare implicate în activitățile ocupaționale, jocul și activitățile ocupaționale, jocul și activitățile distractive au o contribuție importantă în realizarea socializării, mai ales în perioada primei și celei de a doua copilării. Jocul presupune formarea unui grup spontan în care să se instaureze diviziuni ocupaționale. Grupul social are un puternic impact asupra socializării. H. Wallon consideră că „grupul este indispensabil pentru copil nu numai pentru învățarea comportamentului social, dar și pentru faptul că grupul face conștient pe copil de posibilitățile și capacitățile sale, de poziția pe care o ocupă în cadrul grupului de sentimentele altora față de el și ale lui față de alții”, ca atare, grupul este terenul practicii sociale.

La vârsta de 2 ani, copilul se joacă alături de alți copii același joc, sau un joc asemănător, dar fără a coopera între ei, dar întrebați cum s-au jucat, spun că s-au jucat bine unii cu ceilalți. De la 3 ani apar jocurile cu caracter de cooperare – „Cărăm lemne”, „Construim o casuță”, „Udăm plantele din curtea grădiniței”. Cooperarea capătă continuitate, se nuanțează, include morala jocului care încadrează din exterior și din interior morala jocurilor. Copiii se adună, se prind de mână și strigă – „Cine vrea să se joace „de-a doctorul”, „de-a florăresele”, de-a Baba Cloanța”, „de-a familia”, „de-a Scufița Roșie”?

Așadar, relațiile sociale la copiii de vârstă preșcolară apar în joc, într-o formă direcționată, sub forma de relații reciproce dintre participanții la o acțiune structurată prin funcțiile rolului.

Copilul găsește prin rolul din joc expresia unei relații sociale. Prin joc, copilul încorporează nu numai conduita social, cognitive, afectivă a rolului său, dar și totalitatea relațiilor sociale propria rolului pe plan social. Există lucrări în care se vorbește despre dezvoltarea intensă a preșcolarității copilului între 3-7 ani, de faptul că jocul este o substanță nutritivă a dimensiunilor personalității, accentul căzând pe aspectul acțional, ocupațional al jocului.

La intrarea în grădiniță, copilul îl percepe pe celălalt, îl observă, învață să se cunoască unii pe ceilalți, iar educatoarea are obligația de a desfășura jocuri care să-i antreneze să relaționeze, să comunice, să imite și să învețe, pregătindu-i astfel pentru viața adultă. Jocul este forma specifică a activității copilului la vârsta preșcolară, este un mijloc valoros de educația personalității copilului. Prin joc copilul învață, cunoaște, se autoconduce, își exersează facilitățile mintale, învață să coopereze cu ceilalți, capătă încredere în sine, rezolvă conflictul, între ceea ce dorește și ceea ce poate, transfigurând mintal realitatea în asumarea rolurilor, atribuind unor obiecte anumite funcții.

Jocul este un puternic mijloc de socializare a preșcolarilor. Se cere

să se stabilească un raport clar între valențele educative ale jocului de creație în special cu subiecte din viața cotidiană și structura grupei de preșcolari.

La vârsta preșcolară, copilul realizează progrese deosebite în activitatea de socializare (I. Mitrofan și alții, 2001). Integrarea lui în familie prin adoptarea comportamentelor și a standardelor părinților îl fac pe copil să se identifice cu aceștia pe de o parte, iar pe de altă parte, dezvoltă și pregătesc apariția primelor răspunsuri personale. Dezvoltarea limbajului susține o imaginație vie și o curiozitate crescută. Copilul descoperă identitatea sexuală, astfel reușește să diferențieze sexul masculin de cel feminin după criterii observabile – respect, comportament, atitudine.

Cea mai importantă modalitate de cunoaștere este jocul. La vârsta preșcolară, copilul apelează la fantezie, la fantastic, pentru el totul este miraculos, pentru a se ști în siguranță, se atașează de anumite obiecte investindu-le cu afectivitate și suport emoțional. Se formează mecanismele de apărare care au un rol important în sistemul emoțional, trăiri neplăcute precum negarea, regresia, identificarea, sublimarea.

Jocul este principala metodă prin care copilul învață să se cunoască pe sine însuși în raport cu cei din jur prin acțiunile către experiențe noi și îl ajută la formarea percepției sociale (E. Păun, R. Iucu și alții, 2002). În grădiniță, copilul relaționează de la egal la egal cu ceilalți copii. La comportamentele și conduitele învățate în relațiile intrafamiliale-socializare pe vertical, se adaugă o largire a interacțiunilor sociale cu ceilalți copii – socializare pe orizontală. La 5 ani, copiii pot face judecăți despre sine, descrie sinele în raport cu ceilalți, încep să se identifice cu ceilalți și să se recunoască ca parte a grupului.

Jocul rămâne, este și va fi mijlocul cel mai eficient în dezvoltarea fizică și psihică a copilului în socializarea copilului și învățarea normelor societății.

Prin intermediul jocului copilul reușește să interacționeze, să-și formeze imagini de sine și despre grup, să facă schimburi de informații, să stabilească relații de simpatie – antipatie cu colegii, să învețe regulile de comportare în diverse situații.

Bibliografie

1. Chateu, J., „Jocul copilului” în vol. „Psihologia copilului”, București, E.D.P., 1970.
2. Mureșan, P., „Învățarea socială”, București, Ed. Albatros, 1980
3. Păun, E., „Sociopedagogie școlară”, E.D.P., 1982
4. Golu, P., Verza, E., Zlate, M., „Psihologia copilului”, București, E.D.P., 1992

Rolul învățământului matematic în educarea personalității creatoare a elevilor din ciclul primar

De **Lavinia Flavia Boita**

Școala Gimnazială Corneliu Coposu, Zalău (Sălaj)

Esența modernizării învățământului constă în depistarea conținutului, a căilor și mijloacelor care să-i asigure sporirea eficienței formative. Se poate afirma că niciuna din disciplinele școlare nu se bucură mai mult decât matematica de cercetări teoretice optime de organizare rațională a conținutului, precum și descoperirea mijloacelor și metodologiei care să-i asigure maximul de eficiență formativă. Matematica apare ca una din principalele chei ale înțelegerii lumii. Ea dispune de bogate valențe formative: cultivă curiozitate științifică, preocuparea pentru descifrarea necunoscutului, antrenează intelectul – gândirea – pe primul plan, dar nu orice fel de gândire, ci o gândire creatoare. Dacă în învățământul tradițional se pune accent pe predarea de informații, în învățământul contemporan se militează pe mutarea accentului asupra funcției formative.

„Școala trebuie să fie o gimnastică a întregii individualități a omului, elevul un om care exercită toate puterile proprii ale inteligenței, întărindu-și aparatul intelectual precum un gimnast își împuternicește până în gradul cel mai mare aparatul fizic fie în vigoare, fie în îndemânare. Epoca contemporană are nevoie de un om cu o gândire creatoare, inventiv, explorator îndrăzneț. Gândirea independentă și spiritul inovator să fie însușiri de prim ordin nu numai anumitor personalități, ci să devină însușiri ale personalității umane în genere, însușiri de care să dispună fiecare individ.” (Nicolae Oprescu – „Modernizarea învățământului matematic în ciclul primar”, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1974)

Învățământul matematic contribuie la dezvoltarea personalității umane pe plan rațional, afectiv, volitiv, având o importantă contribuție la formarea omului nou. Formarea personalității, ca obiectiv principal al educației, se realizează în primul rând în cea mai mare măsură prin instrucție, prin transmiterea de cunoștințe, prin latura cognitivă a învățământului matematic. Deci, orice informație formează, conține în sine valențe formative. Cu alte cuvinte se poate spune că se realizează formarea elevilor prin informarea lor. Însușirea noțiunilor matematice, (jocurile matematice, exersarea capacităților intelectuale atestă deosebita valoare formativă), pătrunderea în esența lor necesită un efort susținut și bine gradat al intelectului, al gândirii și reprezintă în același timp un antrenament mintal, o „gimnastică” a minții. Învățării matematicii îi este caracteristică necesitatea de a face un efort intelectual important pentru a înțelege cel mai mic rezultat. „

A înțelege un rezultat matematic – spune matematicianul francez André Revuz – înseamnă a ști să-l folosești. A cunoaște o teorie matematică înseamnă a ști să construiești ca și când ai fi creatorul ei”. (Revuz André – „Matematica modernă, matematica vie”, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1970)

Învățământul matematic are ca rezultat formarea unor deprinderi și capacități necesare în activitatea de matematică și care devin utile în activitatea practică a omului. Astfel, se „învăță” o serie de atitudini: a gândi personal și activ, a analiza o problemă, a o descompune în noi probleme simple, a folosi analogii. Concomitent, se formează și o serie de aptitudini matematice: de a percepe selectiv; capacitatea de a trece de la aspectul diferențial la cel integral sau invers; plurivalența gândirii; capacitatea de a depune un efort concentrat prin a gândi în tensiunea maximă problema în întregul ei. Învățământul matematic se adresează și laturii afective. Câte emoții, câte bucurii, câte mulțumiri – însoțite de lacrimi – nu trăiesc elevii în procesul activității matematice! Se poate vorbi despre educarea înțelegerii trăirii și creării frumosului prin predarea matematicii, deoarece raționamentele riguroase cu care se operează matematica educă simțul proporției, acuratețea, armonia și unele trăsături ale imaginației, contribuind la autoperfecționarea omului.

Școala are obligația să facă din studiul matematicii nu un scop în sine, ci un instrument de acțiune eficientă, constructivă și modelatoare asupra personalității elevului. Pentru atingerea acestui țel este necesar să depășim la toate nivelele de învățământ, preocupările excesive de deprindere a copiilor cu tehnica de calcul, a rezolvării de probleme, a memorării logaritmilor și aplicării lor la situații mai mult sau mai puțin asemănătoare, în folosul flexibilității gândirii, accelerării procesului de ridicare a gândirii de la concret la abstract.

În cadrul procesului de învățământ, elevul trebuie învățat să rezolve probleme dar și să descopere probleme sau să le construiască. De aceea consider că este necesar să se pună un accent mai mare pe activitatea de rezolvare și compunere a problemelor, pe originalitatea acestora. Această activitate solicită gândirea și operațiile de analiză, sinteză, comparație, abstractizare, generalizare și dezvoltă o seamă de calități ale gândirii: suplețe, flexibilitate, rapiditate, independență și spiritul critic. Rezolvarea, dar mai ales compunerea problemelor contribuie la dezvoltarea unei gândiri creatoare, crește inițiativa și inventivitatea, ajută la educarea perspicacității, la dezvoltarea încrederii în forțele proprii.

Prin conținutul lor, problemele contribuie și la educarea patriotică, la cultivarea dragostei față de muncă, dezvoltă spiritul prieteniei și disciplinei conștiente, crește competența cu sine și cu alții. Trebuie subliniat faptul că învățământul matematic îi este propriu efortul personal pe care-l face cel care învață matematică, antrenamentul la care este supusă gândirea sa, participarea activă la procesul de cunoaștere și însușire a matematicii. De aceea, dacă modernizarea învățământului implică accentuarea activității elevului, situarea lui în prim plan și antrenarea gândirii lui, apoi acest lucru trebuie realizat în primul rând în învățământul matematic. Dezvoltarea intensă, sub toate aspectele a școlarului mic are loc în condițiile activizării lui prin efort intelectual la maximum posibil pentru vârsta lui.

La vârsta micii școlarități, copilul se găsește în stadiul operațiilor concrete, fiind capabil să înțeleagă intuitiv principiile de bază ale

matematicii. De aceea, însușirea matematicii de către elevii mici se bazează pe efectuarea de către aceștia a unor acțiuni concrete, operații cu obiecte, care se structurează și se interiorizează, devenind operații logice, abstracte. Putința de abstractizare, descoperită la timp, duce la succes matematic. Prin prezentarea materialului didactic la lecție, se dezvoltă elevilor spiritul de observație, capacitatea de a efectua analize și sinteze, de a stabili asemănări și deosebiri.

Memoria are o deosebită importanță în activitatea școlarului mic. În această perioadă, memoria se folosește activ dar nu trebuie să se rezume la atât. Învățătorul trebuie să-l ajute pe elev să memoreze voluntar, intenționat și logic unele denumiri, reguli, definiții. De asemenea, aceasta trebuie să aibă în vedere instabilitatea atenției școlarului mic și din acest motiv, va introduce în lecție momente distractive, jocuri didactice.

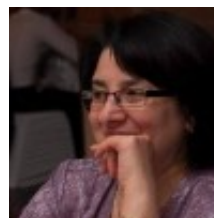
Dascălul trebuie să fie receptiv la ceea ce le place elevilor, la ceea ce vor și pot ei realiza, deoarece baza psihologică a reușitei activității la clasele mici o constituie interesul manifestat de elev pentru activitatea de învățare. Cel care învață nu mai poate fi un depozitor de cunoștințe, o „minibibliotecă ambulantă”, ci se va preocupa să-și dezvolte gândirea și se va orienta tot mai mult spre a învăța cum să învețe în mod inteligent, eficient și creativ.

Numai organizând activitatea de învățare în modul cel mai atractiv, interesant și care să solicite un efort cât mai sporit din partea elevului vom reuși să realizăm obiectivele urmărite de învățare a matematicii la clasele ciclului primar.

Spontaneitatea în predarea matematicii

De **Liliana Constăndoiu**

Școala Gimnazială, Bogdănești (Bacău)

Deși matematica este o disciplină care necesită o anumită structură și logică, adăugarea elementului spontaneității poate aduce varietate și entuziasm în procesul de învățare. Prin abordarea spontană, profesorii pot stârni interesul și curiozitatea elevilor. Atunci când aduc în clasă exerciții neașteptate, probleme provocatoare sau exemple practice din viața reală, elevii sunt implicați activ în învățare și își pot dezvolta gândirea critică și abilitățile de rezolvare a problemelor. Spontaneitatea permite profesorilor să se adapteze nevoilor și ritmului de învățare al elevilor. Ei pot răspunde la întrebările și dificultățile ridicate în timpul lecției, să facă conexiuni cu cunoștințele anterioare ale elevilor și să ajusteze planurile de lecție în funcție de reacțiile și feedback-ul elevilor.

Prin introducerea spontană a problemelor matematice și a provocărilor neașteptate, profesorii pot încuraja învățaceii să exploreze și să descopere concepte noi pe cont propriu. Această

abordare le permite să gândească în mod independent, să dezvolte înțelegerea profundă a matematicii, le poate deschide uși pentru a explora aspecte creative ale matematicii. Profesorii pot încuraja copiii să găsească mai multe soluții la aceeași problemă sau să găsească modalități inovatoare de a aplica conceptele matematice în contexte diverse.

Predarea spontană a matematicii poate implica utilizarea unor metode creative și flexibile pentru a stimula interesul și înțelegerea elevilor. Iată câteva idei pentru a integra spontaneitatea în predarea matematicii:

1. Jocuri și activități interactive. Se pot utiliza jocuri matematice sau activități interactive pentru a explora și a practica conceptele matematice. Acestea pot include jocuri de logică, puzzle-uri matematice sau activități de grup care necesită rezolvarea de probleme matematice. Este important ca jocurile să fie captivante și provocatoare pentru a menține interesul elevilor și a le dezvolta abilitățile matematice într-un mod distractiv.

2. Exemple din viața reală. Adăugarea unor exemple concrete și relevante din viața reală în explicațiile și problemele matematice poate ajuta elevii să facă conexiuni între matematică și lumea lor cotidiană. De exemplu, se pot utiliza situații de planificare a bugetului, măsurători ale obiectelor din mediul înconjurător sau aplicații matematice în știință și tehnologie.

3. Improvizație și discuții deschise. Sunt binevenite momentele de improvizație în clasă, în care se pot aduce exemple suplimentare, probleme provocatoare sau întrebări neașteptate. Acestea pot stimula gândirea critică și creativă a elevilor, îi pot încuraja să-și exprime ideile și să participe activ în discuții deschise. Trebuie să fim deschiși la întrebările și observațiile elevilor și să-i încurajăm să găsească diverse modalități de a aborda problemele matematice.

4. Utilizarea tehnologiei. Integrarea tehnologiei în predarea matematicii poate oferi oportunități spontane de explorare și învățare. Se pot utiliza aplicații, programe de calcul matematic sau platforme online pentru a spori interacțiunea și implicarea elevilor. Aceasta poate include folosirea de tablete sau calculatoare, software interactiv sau aplicații mobile pentru rezolvarea problemelor matematice sau pentru explorarea conceptelor matematice într-un mod interactiv.

5. Proiecte și explorări independente. Încurajarea elevilor de a lucra în proiecte independente sau explorări matematice, le oferă acestora libertatea de a explora subiecte matematice care îi interesează și să găsească moduri inovatoare de a aplica conceptele în situații practice. Acest lucru poate promova gândirea critică, creativă și autonomă în învățarea matematicii.

Cu toate acestea, spontaneitatea în predarea matematicii trebuie gestionată în mod echilibrat. Este important ca profesorii să aibă o bază solidă de cunoștințe și să fie pregătiți în prealabil pentru a preveni confuzia sau incoerența. Fundamentele și conceptele de bază trebuie să fie bine predate și înțelese înainte de a aborda abordări mai spontane. Este important să se ofere sprijin și ghidare suplimentară în cazul în care elevii se simt copleșiți sau dezorientați în fața unor sarcini spontane. De asemenea, planificarea și structura sunt foarte importante pentru a asigura o acoperire adecvată a subiectului.

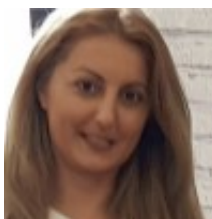
În concluzie, spontaneitatea poate aduce o abordare *fresh* și interactivă în predarea matematicii, stimulând interesul și

implicarea tinerilor. Aceasta poate să îi ajute pe elevi să gândească critic, să exploreze și să descopere concepte matematice într-un mod creativ și captivant.

Incluziune prin teatru: Transformarea vieții copiilor cu cerințe speciale prin participarea în piese de teatru în limba engleză

De **Adriana-Iulia Zelinski**

Colegiul Tehnic Iuliu Maniu (București)

Cercetările din domeniul pedagogiei speciale și al artelor performative evidențiază în mod clar importanța teatrului în dezvoltarea emoțională, socială și cognitivă a copiilor cu cerințe speciale. Prin participarea în piese de teatru, acești copii au oportunitatea unică de a explora și exprima emoțiile, de a învăța să interacționeze cu ceilalți și de a-și dezvolta abilitățile cognitive și de înțelegere a contextului social.

În calitate de profesor de limba engleză și coordonator al clubului de teatru al liceului, am avut privilegiul de a descoperi talentul unui copil special. În timpul unei ore de limba engleză, am observat pasiunea și potențialul său precum și ușurința exprimării în limba engleză și am decis să-l susțin și să-l încurajez să participe într-o piesă de teatru jucată în această limbă. Aceasta a fost oportunitatea care i-a permis să-și demonstreze abilitățile și să-și consolideze încrederea în sine.

Partea I: Importanța teatrului în viața copiilor cu cerințe speciale

Activitățile specifice din teatru, cum ar fi jocurile de rol și improvizațiile, contribuie în mod semnificativ la dezvoltarea abilităților de comunicare verbală și nonverbală, la exersarea exprimării emoționale și la îmbunătățirea abilităților sociale ale acestor copii. Prin intermediul acestor activități, copiii cu cerințe speciale își pot descoperi noi aptitudini și pot învăța să se adapteze mai bine în diverse contexte sociale.

Acest articol explorează impactul pozitiv al participării lor în piese de teatru, oferindu-le oportunități unice de exprimare, dezvoltare personală și incluziune socială. Prin intermediul acestui mediu artistic, copiii cu cerințe speciale pot experimenta transformări semnificative în viața lor.

Partea a II-a: Adaptarea și incluziunea în piesa de teatru „Frumoasa și bestia”

Pentru a ilustra impactul participării în teatru asupra copiilor cu cerințe speciale, vom explora studiul de caz al lui Alexandru, un băiat în vârstă de 15 ani din clasa a X-a, diagnosticat cu tulburare de spectru autist. Piesa de teatru „Frumoasa și bestia” a fost adaptată special pentru a permite participarea și implicarea tuturor copiilor, indiferent de abilitățile lor individuale. Adaptarea piesei a pus accentul pe identificarea și valorificarea abilităților și talentelor fiecărui copil, asigurându-se că fiecare participant poate contribui în mod semnificativ la producție. De asemenea, echipa de teatru a ajustat rolurile și dialogurile și au fost adăugate elemente vizuale pentru a facilita înțelegerea și participarea copiilor cu cerințe speciale. Au fost adaptate și mișcările scenice pentru a fi mai ușor de înțeles și de urmat. Prin personalizarea rolurilor și a instrucțiunilor, am permis copiilor să se simtă în largul lor pe scenă, sporindu-le încrederea în sine și permițându-le să-și exprime individualitatea.

Cu sprijinul profesorului diriginte, profesorilor asistenți care s-au alăturat proiectului și al celorlalți membri ai trupei, Alexandru a reușit să se implice pe deplin în piesă și să ofere o interpretare remarcabilă a personajului principal. Anterior, Alexandru avusese un rol secundar în „Romeo și Julieta”, piesă jucată, de asemenea, în limba engleză, iar experiența în piesa de teatru a avut un impact profund asupra dezvoltării sale emoționale și sociale. Venind deja cu experiența primului proiect, Alexandru a învățat să lucreze în echipă, să-și gestioneze emoțiile și să-și dezvolte capacitățile de exprimare. În timpul repetițiilor și al spectacolului în sine, Alexandru a câștigat încredere în propriile abilități și și-a depășit temerile și anxietățile legate de interacțiunea cu publicul, precum și cu ceilalți participanți și membri ai echipei de teatru. Progresul său remarcabil și devotamentul său au dus la faptul că în această nouă piesă a obținut rolul principal din „Frumoasa și Bestia”.

Partea a III-a: Transformarea prin teatru și incluziune socială

Înainte de a se implica în teatru, Alexandru era mai rezervat și avea dificultăți în a comunica și interacționa atât cu ceilalți elevi, cât și cu profesorii, având obiceiul de a sta cu căștile în urechi în timpul orelor și participând rar la activități. De asemenea, reacționa uneori violent verbal în situații în care ceilalți copii râdeau de el.

Pe măsură ce a devenit mai implicat în repetiții și în spectacol, Alexandru a dobândit încredere în sine și și-a dezvoltat talentul de a comunica clar. A fost încurajat să interacționeze cu ceilalți membri ai echipei, să colaboreze și să își exprime ideile. Această interacțiune pozitivă l-a ajutat să depășească reacțiile violente

verbale și să înțeleagă că el este parte a unei echipe și că este apreciat pentru contribuția sa. Astfel, experiența teatrală a lui Alexandru nu doar că l-a ajutat să se transforme într-un copil mai încrezător și mai integrat social, ci i-a oferit și instrumente practice pentru a comunica și a colabora în mediul școlar.

Cu ajutorul profesorului coordonator și al colegilor săi, el a fost încurajat să se deschidă și să se exprime fără frică. Acest lucru l-a ajutat să se desprindă de căștile din urechi și să participe mai frecvent la activități, deoarece și-a găsit o modalitate nouă și interesantă de a-și exprima emoțiile și gândurile. Prin repetiții regulate și prin susținerea constantă a celor din jur, Alexandru a început să se simtă mai confortabil în propriul său rol și în prezența celorlalți.

Momentul de cotitură a venit în timpul spectacolului, când Alexandru a trebuit să interpreteze o scenă emoționantă și să își rostească replicile în fața unei audiențe mari. Înainte de a urca pe scenă, el s-a controlat foarte bine și și-a amintit de toate sfaturile și încurajările primite de la colegi și profesori. Pe măsură ce lumina reflectoarelor a început să-l încadreze și aplauzele audienței s-au auzit, Alexandru și-a depășit temerile și și-a încredințat vocea publicului. A rostit fiecare replică cu claritate și a jucat rolul său cu o pasiune și o autenticitate uluitoare. După finalul spectacolului, aplauzele au fost copleșitoare, iar zâmbetul de pe chipul lui Alexandru a strălucit mai luminos ca niciodată. Această experiență ilustrează puterea transformatoare a teatrului în viața lui Alexandru. Deși a început cu teamă și anxietate, el și-a depășit temerile și și-a dezvoltat capacitățile de comunicare eficientă și interacțiune socială prin intermediul repetițiilor și al spectacolului. Experiența lui a fost o mărturie a faptului că atunci când suntem sprijiniți și încurajați într-un mediu sigur și creativ, putem depăși orice obstacol și ne putem descoperi întregul potențial.

Concluzie

Povestea lui Alexandru ilustrează puterea transformatoare a teatrului în viața copiilor cu cerințe speciale. Prin implicarea în proiectul nostru de teatru, Alexandru nu numai că a depășit obstacolele, ci a experimentat o transformare profundă în modul în care interacționează cu ceilalți elevi. Înainte, era rezervat și avea dificultăți în comunicare, dar acum este mai deschis și comunicativ. Prin intermediul teatrului, Alexandru și-a găsit vocea și a câștigat încredere în propriile sale capacități. De la momentul în care stătea cu căștile în urechi și participa rar și violent verbal, Alexandru s-a deschis și a devenit mai implicat în activități. Pe parcursul experienței teatrale, el și-a dezvoltat îndemânările de transmitere a informațiilor și a găsit un mediu în care să se exprime creativ și să se simtă în largul său. Astfel, teatrul a jucat un rol semnificativ în transformarea sa într-un copil mai încrezător și mai integrat social, iar aceste schimbări se reflectă nu doar în timpul pieselor, ci și în relațiile interumane.

Pentru a promova incluziunea socială și dezvoltarea copiilor cu cerințe speciale prin teatru, este esențială implicarea și sprijinul profesorilor, părinților și comunității. Ar trebui să promovăm mai mult integrarea teatrului în programele educaționale destinate copiilor cu cerințe speciale, oferindu-le oportunități suplimentare de creștere și dezvoltare.

Prin intermediul acestei inițiative, Alexandru și alți copii cu cerințe speciale pot să se bucure de beneficiile transformatoare ale

teatrului și să-și dezvolte încrederea în sine, contribuind la construirea unei societăți mai incluzive. Povestea lui Alexandru ne amintește că fiecare individ are capacitatea de a se transforma și de a se dezvolta într-un mod unic. Prin intermediul artei și al teatrului, putem deschide uși către autodescoperire, exprimare și conectare cu ceilalți. Teatrul poate juca un rol esențial în dezvoltarea personală și în promovarea incluziunii sociale.

Bibliografie

Autism Society (n.d.). Diagnostic classifications.
<http://www.autismsociety.org/about-autism/diagnosis/diagnostic-classifications.html>.

Benvenuto, A., Batta, B., Benassi, F., Gialloreti, L. E., & Curatolo, P. (2016). Effectiveness of community-based treatment on clinical outcome in children with autism spectrum disorders: An Italian prospective study. *Developmental Neurorehabilitation*, 19(1), 1-9. <https://doi.org/10.3109/17518423.2013.864716>

Fletcher, T. S. (2017). Exploring how live theaters promote participation for children with special needs
<https://twu-ir.tdl.org/handle/11274/11149?show=full>

Mpella, M.; Evaggelinou, Christina; Koidou, Eirini; Tsigilis, Nikolaos. "The Effects of a Theatrical Play Programme on Social Skills Development for Young Children with Autism Spectrum Disorders" <https://eric.ed.gov/?id=EJ1219307>

Pendzik, S. & Raviv, A. (2011). Therapeutic clowning and drama therapy: A family resemblance. *The Arts in Psychotherapy* 38, 267-275. Doi: 10.1016/j.aip.2011.08.005

Post, T. (2007). Theatre therapy aids autistic kids. Minnesota Public Radio News. <http://minnesota.publicradio.org/display/web/2007/08/14/autismcamp/>.

Sapon-Shevin, M. (September 2008). Learning in an inclusive community. *Educational Leadership*, 49-52.

Wheater, C. "Theatre Therapy for Children with Autism"(2013). https://fisherpub.sjf.edu/education_ETD_masters/265/

Importanța educației estetice

De **Jipa Daniela**

Școala Gimnazială Nr. 17, Galați (Galați)

Educația estetică este o activitate socială conștientă care îl pregătește pe om pentru receptarea și creația artistică. „*Ea este o componentă permanentă a educației, a formării omului pentru viață: nu numai prin ceea ce dobândește prin naștere, dar și prin ceea ce a cucerit fapta lui*”, afirma Goethe. Deoarece omul este impresionat mai ales de ceea ce este frumos, noțiunea „estetic” a fost înțeleasă mult timp ca sinonimă cu noțiunea de „frumos”, iar educația estetică a fost definită ca educație prin frumos și prin

foarte frumos. Obiectivul universal al esteticii este frumosul. Frumosul, alături de adevăr și bine, este una din valorile esențiale care trebuie cultivată în conștiința oamenilor.

Educația estetică nu este sinonimă cu educația artistică, pentru ca aspectele estetice ale realității se găsesc nu numai în artă, ci și în natură și în viața socială. Educația artistică, factor esențial educației estetice, se realizează prin cunoașterea frumosului, prin mijlocirea diferitelor arte: desen, pictură, muzică etc., pe când educația estetică are o sferă mult mai mare. Ea se întinde și asupra dezvoltării receptivității și aprecierii frumuseților naturii și a vieții sociale.

Dacă în cazul educației estetice realizarea globală a unor obiective formative satisface, în cazul educației artistice, individualizarea acestor obiective este decisivă.

Necesitatea educației estetice decurge din cerințe estetice pe care societatea le-a dezvoltat și diversificat neconținut în conștiința oamenilor. Educația estetică, prin literatură și prin celelalte arte, poate să-i întregască copilului imaginea despre lumea înconjurătoare, să i-o redea mai concret, „mai adevărat”, să-l ajute să o pătrundă mai adânc. Omul simte nevoia de frumos, de a-l gusta și de a-l crea. Dorește să vadă priveliști frumoase, îl încântă măreția naturii etc. Marea forță a artei se explică prin aceea că ea oferă nu numai o cunoaștere plastică (prin imagini concrete) ci și educative (afectivă). Obiectele și fenomenele estetice din natură, din artă și din viața socială au reprezentat pentru om întotdeauna o sursă de bucurii înalte.

Importanța educației estetice rezultă și din aportul ei la realizarea celorlalte ramuri ale educației. Artă, frumosul din natură și din viața socială impresionează sufletul omului profund, înviorându-l, determinând adânci meditații, producând îmbogățirea vieții la luarea unor atitudini superioare, îl determină să reflecteze, să mediteze, îl cheamă la acțiune.

Prin contribuția ei la îmbogățirea cunoștințelor și formarea proceselor de cunoaștere, educația estetică vine în sprijinul educației intelectuale. Știința operează cu noțiuni, concept, care surprinde esențialul sub forma unor abstracțiuni; arta operează cu imagini artistice, care surprind esențialul sub forma unor tipuri, unor caractere. Artă contribuie la îmbogățirea cunoștințelor prin aceea că ea detectează și semnalizează aspecte ale realității și mai ales ale conștiinței umane, pe care știința nu le poate investiga. Cunoștințele pe care și le însușesc copiii în procesul percepției artei au o mare trăinicie deoarece în momentul înregistrării lor, afectivitatea copilului participă mai intens. Artă trezește gândirea, o înaripează, dă circulație ideilor favorizând realizarea invențiilor.

Contactul cu obiectele și fenomenele estetice din natură, din artă și din viața socială contribuie la educația morală a copilului - opoziția dintre bine și rău se suprapune cu cea dintre frumos și urât. Prin mijloace mai concrete și atrăgătoare, copiii învață să facă distincția dintre bine și rău, dintre frumos și urât în viața oamenilor.

Natura produce uneori copiilor puternice stări de euforie, care se manifestă prin strigăte de bucurie, avânt. Artă răscolește străfundurile emotivității și nuanțează viața afectivă. Contactul cu artă îl ajută pe copil să se cunoască pe sine, să analizeze gândurile, sentimentele, comportamentele semenilor săi, ale sale, să reflecteze asupra rostului său în societate. A înțelege o operă de artă înseamnă a o „simți”, a o trăi și abia pe această bază, a cugeta

asupra ei. Artă posedă multe valențe educative și cognitive, deoarece se adresează nu numai afectivității și imaginației, ci și gândirii și voinței.

Educația estetică contribuie la realizarea sarcinilor educației profesionale. Constituie pentru orice profesionist un mijloc de destindere și de păstrare a contactului cu valorile create de omie.

Implicată în întregul proces de formare și autoformare a personalității, educația estetică urmărește, în esență, dezvoltarea capacității de percepere și înțelegere corectă a frumosului din realitate, dezvoltarea aptitudinilor de creație artistică, formarea capacității de a simți și a înțelege esteticul.

A forma un ochi să perceapă culorile și armonia lor, formele și simetria, perspectiva și umbrele, este un prim pas important și necesar pentru a simți și înțelege, pentru a "gusta" obiectele și fenomenele estetice. Instituțiile de învățământ au sarcina de a forma simțurile copilului, spre a le face capabile să sesizeze frumusețile din pictură, din fenomenele naturii.

Fiecare om percepe din obiectul estetic atât cât capacitatea sa de receptivitate din acel moment îi permite. Iar această capacitate de receptivitate este determinată de predispoziții native, de cultura sa, de bogăția sa afectivă, de experiența sa de viață.

Sensibilitatea față de operele de artă crește, se îmbunătățește și se perfecționează dacă subiectul este informat și îndrumat. În percepția estetică a realității, dominantă este trăirea afectivă. Contactul cu frumosul determină o adâncă vibrație artistică, trăirea de emoții estetice.

Cernisevski numea emoția estetică „bucuria luminoasă”, un sentiment deosebit, care se aseamănă cu bucuria și admirația dezinteresată.

Emoția estetică este încununarea percepției și contemplării obiectelor estetice. Calitatea emoțiilor estetice depinde de valoarea operelor de artă cu care subiecții sunt puși în contact. Artă universală și cea românească dispun de operă de valoare care servesc pe deplin cerințelor educației estetice. A dezvolta la copii capacitatea de apreciere a valorilor estetice, a operelor de artă vizează formarea gustului estetic și formarea judecății estetice.

Gustul estetic este ca un filtru, ca un instrument fin de detectare și selectare a tot ceea ce este frumos. Formând gustul estetic la copii, îi determină să distingă ușor și repede frumosul autentic de falsă frumusețe din artă, natură, viața socială.

Educația estetică urmărește pregătirea copilului pentru actul de valorizare- receptare- asimilare și cel de creare a valorilor estetice. Cele dintâi creații ale copiilor se obțin în artele plastice.

Instituțiile au obligația să încurajeze talentele artistice, să le dea cunoștințe în domeniu, să le formeze priceperi și deprinderi de a reproduce, de a crea, de a dezvolta aptitudini creatoare.

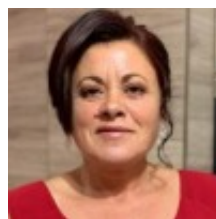
A introduce frumosul în viața personală și socială înseamnă a înfrumuseța relațiile dintre copii, comportarea lor, munca lor. Integrarea frumosului în viața personală și socială se exprimă și prin combaterea aspectelor urâte, antisociale: grosolănia, lașitatea, brutalitatea. Educația estetică trebuie să-l facă pe om demn de menirea sa înaltă, să-l facă așa cum și-l imaginează în chip poetic A.P. Cehov, când spunea: „La un om trebuie să fie frumos: și chip, și îmbrăcăminte, și suflet, și gândurile.”

Educația estetică se bazează pe iscusința cadrului didactic de a-i învăța pe copii să le placă ceea ce este frumos, măiestria de a-i face să fie atrași de ceea ce într-adevăr are valoare. La baza acestei iscusințe sau măiestrii, atât de aproape de domeniul artei, stă cunoașterea profundă a artei autentice precum și priceperea de a alege metode adecvate și de a le mânui astfel încât să atragă, să stimuleze interesul copilului și să-i mărească posibilitatea de receptare a frumosului.

Educația interculturală – exemple de bune practici

De **Aurelia-Cornelia Boian**

Școala Gimnazială, Vad (Cluj)

Intenția acestei lucrări este de a prezenta argumente în favoarea ideii că educația interculturală constituie un bun exemplu în sensul conviețuirii pașnice dintre grupurile etnice și culturale care trăiesc pe un anumit teritoriu, pentru depășirea barierelor culturale care pot separa oamenii și comunitățile. Toți suntem diferiți, dar în același timp egali. Semnul de egalitate se transpune în respectul față de cel de lângă noi și în posibilitatea de comunicare pe care trebuie să o valorificăm. Nu toți suntem români și nu toți vorbim limba română. Diversitatea este mirodenia care ne încântă viața în relațiile pe care le stabilim cu ceilalți. A fi altfel și a vorbi altă limbă nu fac din noi decât un rezervor inepuizabil de experiențe noi și diferite. A învăța de la alții care sunt altfel decât tine nu înseamnă decât să înveți ca om, ca român, ca maghiar, ca rrom sau sas. Nu poți vorbi de o cultură diferită decât cunoscând-o, iar cel mai bun mod de a o face este să cunoști oamenii din această cultură, să împărtășești gândurile lor, trăirile, conflictele care ar putea să apară.

Tolerața și capacitatea de detașare de propriile idei și valori sunt esențiale în acest sens, pentru că nu-l vei înțelege pe rrom de ce muzica e esențială în viața lor atât în momentele de bucurie cât și în cele de tristețe.

În localitatea noastră trăiesc, alături de români, cetățeni de etnie maghiară și rromă care au un grad de cultură diferit, gândesc diferit și se comportă diferit. Interculturalitatea se manifestă pe larg în viața cotidiană a individului, prin participarea reciprocă la diferitele sărbători, atât laice cât și bisericești. Un alt aspect care nu trebuie neglijat este multitudinea căsătoriilor interetnice, aceasta constituind dovada vie a interculturalității.

Având în vedere numărul destul de ridicat al rromilor școlarizați dar și că persistă unele probleme în relația lor cu ceilalți colegi sau cu cadrele didactice, am considerat că diversitatea nu trebuie evitată ci mai degrabă recunoscută și apreciată, mai ales că au existat frecvente tensiuni și conflicte între populația română și cea de etnie rromă.

Cunoscând condițiile grele în care trăiesc, cei mai mulți fiind lipsiți de posibilități materiale, am constatat că sărăcia e principala cauză a absenteismului. Ca urmare a condițiilor de viață dificile pe care le au în familie, copiii aceștia au anumite probleme, determinate de mediul ereditar și social din care provin:

- retard în dezvoltarea memopsihică și psihofizică;
- prezența unor anomalii în comportament;
- manifestă tendința de distrugere a lucrurilor celorlalți copii;
- nu dovedesc interes pentru activitățile ce se desfășoară în școală;
- defecte de vorbire, datorate lipsei de comunicare.

Datorită acestora au existat o serie de dificultăți în procesul de socializare și de integrare a copiilor rromi. Acești copii trăiesc un sentiment de insatisfacție, cauzând și ei, la rândul lor, tensiuni sociale și conflicte. Foarte adesea am observat un nivel mai scăzut de educație la membrii etniei rromie, ca și abandonul timpuriu al sistemului educațional, aspecte ce tind să producă o ruptură între comunitatea etnică și instituțiile de învățământ. În acest sens, né-am angajat ca prin acțiunile desfășurate să practicăm atât la nivel individual, cât și la nivelul întregului colectiv de școlari și principiile pe care le dorim a fi respectate și la nivel universal, în vederea socializării și integrării copiilor rromi. De aceea, am urmărit să educăm copiii în spiritul respectării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, al demnității și al toleranței, al schimbului de opinii, al respectării opiniei.

Pentru integrarea și socializarea copiilor de etnie rromă am demarat o serie întreagă de acțiuni care s-au dovedit a fi foarte eficiente. În primăvara anului 2019 né-am hotărât să înființăm în localul școlii un muzeu al satului. Pentru realizarea acestui proiect am străbătut tot satul Cetan, de la un capăt la celălalt, pentru a căuta și descoperi obiecte vechi care să redea modul de viață, tradițiile și obiceiurile din trecut ale locuitorilor acestui sat. Am reușit să adunăm de la săteni o varietate de lucruri vechi, chiar foarte vechi, cum ar fi: costume populare, icoane, obiecte de uz casnic- vase din lemn și lut, război de țesut (cu sucale, țevi, suveici, cordenci, tindeică), caiere, furci pentru tors cânepa, călcătoare care se încălzeau cu cărbune, unelte cu care se prelucrau inul și cânepa (meliță, piepteni, hecelă), rășchitor, urzoi, car cu tânja, unelte agricole (plug, joagăr), conopei, pat, ladă de zestre, laiță, cufere, coșnițe, cofe, blide decorate de pus pe pereți, ștergare țesute din pânză etc. Împreună cu copiii am curățat aceste obiecte de praf și le-am expus în două săli special amenajate pentru a deveni muzeu. Copiii au lucrat laolaltă, rromâni și rromi, iar la sfârșit au fost foarte mândri de rezultatul muncii lor.

Muzeul a fost inaugurat în data de 21 mai 2019, exponatele au fost filmate și foarte apreciate iar noi né-am bucurat de o mulțime de vizitatori. În prezent, muzeul se bucură în continuare de vizitatori, de la școlile și grădinițele din zona Vadului și Dejului, și nu numai atât.

Costumele expuse în muzeu au fost îmbrăcate de copii la serbarea de Crăciun unde am prezentat sceneta „Nașterea lui Iisus” și la serbarea sfârșitului de an școlar, unde am dramatizat sceneta „Calul Bălan” din „Amintiri din copilărie” de Ion Creangă. Ce frumoși arătau copiii noștri îmbrăcați în aceste costume!

În cadrul orei de disciplină opțională „Eu-artistul” am discutat cu

copiii despre materialul din care sunt făcute aceste costume, constatând cu această ocazie progresul pe care îl face omenirea. Dacă în trecut oamenii îmbrăcau aceste costume zi de zi, astăzi le pot vedea doar în muzee sau îmbrăcate de artiști ce cântă muzică populară. Am încercat să îi introduc pe copii în atmosfera vremurilor de demult, făcându-le cunoscute aspecte semnificative din viața sătenilor, tradițiile și obiceiurile străvechi. Copiii au aflat că, o dată cu portul popular, au fost abandonate în mare măsură și jocurile românești, atât de frumoase și cu atâta semnificație și valențe artistice, care se jucau la toate nunțile, clăcile, horele țărănești.

Tot în cadrul opționalului, pentru realizarea unei cunoașteri mai bune între copii dar și pentru cunoașterea unor obiceiuri specifice etniei rromilor, copiii au învățat și prezentat dansul „Șatra”, dans ce presupune executarea unor mișcări specifice dansului țigănesc și sincronizarea mișcărilor cu muzica și textul. Prin participarea, împreună, la această formă de activitate, am realizat o mai bună cunoaștere și apropiere între copii. Copiii rromi și-au cunoscut și ei mai bine tradițiile și au fost mândri că pot prezenta un dans atât de autentic și de frumos. Cu toții au aflat că rromii sunt oameni care spun direct ce gândesc și că în comunitățile tradiționale de rromi acționează norme etice specifice de conviețuire în grup, șatra constituind un exemplu de familie lărgită, aflată sub autoritatea unui bulibașă, respectat și ascultat de toți. Copiii au mai aflat că meșteșugurile tradiționale se îmbină cu dansul și cu muzica, acestea fiind modalități de trai cotidian și nu doar prilejuite de evenimente deosebite, ca la rromâni. Părinții, de ambele etnii, au fost și ei atrași și au colaborat la confecționarea costumelor. Am fost foarte surprinsă de felul în care s-au implicat, dornici să ajute, mai ales când au văzut bucuria de pe fața copiilor lor când vorbeau despre aceste activități.

Pentru Ziua Copilului am început să né pregătim din timp. Astfel, într-o zi am prezentat copiilor imagini cu alți copii din întreaga lume (rasa albă, rasa galbenă, rasa neagră) și le-am vorbit câte puțin despre specificul zonei din care făceau parte. Când le-am arătat un copil cu pielea închisă la culoare, o elevă a remarcat că are pielea ca A.G., o colegă din clasă. Cu această ocazie, elevii au aflat că în lume există o mare diversitate de oameni care trăiesc laolaltă și că, indiferent de culoarea pielii, ai dreptul la educație, la o familie, ai dreptul să aparții unei colectivități unde să fii iubit și respectat la fel ca ceilalți copii.

Nu este suficient ca un copil să primească o educație în spiritul toleranței doar la grădiniță și școală, el trebuie educat în această manieră și acasă. De aceea, școala și grădinița au menirea de a-i educa în spiritul toleranței atât pe copii cât și pe părinții acestora. Am avut diferite întâlniri cu părinții, atât programate, cât și spontane, prin care am stimulat toleranța copiilor și acceptarea necondiționată a diversității într-un grup. Ei trebuie să încurajeze cooperarea, activitatea în perechi sau formarea de grupuri eterogene, cunoașterea și aprofundarea diverselor obiceiuri, tradiții valori specifice etniei din care fac parte. În urma acestei colaborări am observat o mai bună înțelegere și toleranță, uneori chiar sprijin material.

Activitățile desfășurate s-au bucurat de multă apreciere și susținere din partea copiilor și părinților care s-au implicat în mod activ și necondiționat, stabilind că e necesar să continuăm demersurile în acest sens, fiind conștienți că eforturile pentru integrarea și socializarea rromilor încep cu fiecare dintre noi.

Cercetare pedagogică asupra utilizării unor metode moderne în predarea, învățarea și evaluarea tipurilor de propoziții și a părților de propoziție la clasa a V-a

De **Ioana Savu**

Școala Gimnazială Buică Ionescu, Glodeni (Dâmbovița)

În procesul de învățământ, în condițiile unei proiectări și a unei predări integrate, rezultatele și progresul la învățatură al elevilor depind de metodele și strategiile utilizate de către profesor. Cercetările efectuate au evidențiat faptul că utilizarea unor metode diverse, adaptate colectivului de elevi, conduce la obținerea de performanțe în pregătirea elevilor, în procesul de predare-învățare-evaluare. Strategiile creative, metodele moderne și învățarea activă sunt instrumente importante pe care profesorul le poate folosi în procesul instructiv-educativ, fiind eficiente în acumularea de noi cunoștințe. Metodele moderne atrag elevii, îi motivează și îi stimulează să participe în mod activ în procesul didactic, astfel încât predarea-învățarea-evaluarea devine o activitate plăcută și captivantă.

Cercetarea pedagogică este un tip aparte de cercetare științifică, care urmărește înțelegerea, interpretarea, analiza, descrierea, dezvoltarea educației și a problemelor sale. Cercetările pedagogice pot fi întreprinse atât de specialiști în domeniu, cât și de cadrele didactice care doresc să testeze anumite variabile să probeze validitatea unor ipoteze ameliorative (Mogonea, 2010, p. 39). Fiind concepută ca un demers sistematic, cercetarea pedagogică parcurge în desfășurarea sa mai multe etape și anume: delimitarea problemei de cercetat, precizarea obiectivelor cercetării, formularea ipotezei de cercetare, organizarea cercetării, stabilirea metodologiei de cercetare și prelucrare a datelor, prelucrarea și interpretarea datelor, elaborarea concluziilor cercetării, valorificarea cercetării (finalizarea rezultatelor într-o lucrare științifică)

Obiectivele cercetării au fost:

- O.1. stabilirea prin evaluare a nivelului cunoștințelor și deprinderilor de identificare a elementelor de construcție a comunicării, dobândite de elevi în clasele anterioare;
- O.2. abordarea modernă a lecțiilor de predare-învățare a conținuturilor de gramatică, în vederea îmbunătățirii performanțelor elevilor;
- O.3. Compararea și analizarea rezultatelor obținute de elevi la

testele inițiale și finale, în scopul evidențierii progresului acestora;

- O.4. Utilizarea rezultatelor cercetării în vederea îmbunătățirii unor activități viitoare de utilizare corectă a elementelor de construcție a comunicării.

În vederea îndeplinirii obiectivelor cercetării, am efectuat un demers specific de cercetare calitativă, care a constat în realizarea unui experiment, ce a avut în vedere predarea-învățarea tipurilor de propoziții și a părților de propoziție la clasa a V-a, prin utilizarea cu precădere a metodelor și a strategiilor didactice moderne, în vederea însușirii acestui conținut, urmărind de aproape efectele pe care le imprimă asupra procesului instructiv-educativ creativitatea cadrului didactic.

Ipoteza de cercetare: Dacă în predarea-învățarea tipurilor de propoziții și a părților de propoziție, profesorul ar da dovadă de creativitate, utilizând cu precădere metode și strategii moderne, atunci acest conținut ar fi înțeles mai ușor de către elevi, fapt reflectat în progresul la învățatură al acestora.

Scopul cercetării este de a identifica, făcând apel la creativitatea cadrului didactic, modalități de predare-învățare-evaluare a tipurilor de propoziții și a părților de propoziție, în vederea creșterii randamentului școlar.

Investigația a fost realizată în anul școlar 2022-2023, la clasa a V-a B, compusă din 15 elevi, din școala în care îmi desfășor activitatea ca profesor de limba și literatura română. În realizarea acestuia, am fost ajutată de colega mea care predă la cealaltă clasă (clasa a V-a B – clasa experimentală și clasa a V-a A – clasa de control).

În cercetarea efectuată, am utilizat următoarele metode de cercetare:

a. Metoda observației sistematice

Am realizat observația printr-o grilă de observare, prin prisma scopului cercetării, a ipotezei cercetării și a indicatorilor observaționali. Am sesizat faptele pedagogice, interpretându-le din perspectiva semnificațiilor lor intrinseci și a ipotezei cercetării.

b. Metoda experimentului

„Experimentul propriu-zis sau experimentarea constă, practic, în testarea/verificarea ipotezei/presupunerii formulate de către cercetător. Scopul experimentului este acela de a confirma sau infirma ipoteza cercetării (în ambele variante înregistrându-se un spor de cunoaștere) și, eventual, de a sugera alte întrebări sau ipoteze.” (Bocoș, p. 42)

Am utilizat metoda nonexperimentului colectiv, de scurtă durată, La clasa a V-a B, clasa experimentală, am utilizat cu precădere metode și strategii moderne în predarea-învățarea tipurilor de propoziții și a părților de propoziție (metoda cubului, metoda mozaic, harta conceptuală, metoda RAI, jocuri didactice, jocuri de rol, metoda pălăriilor gânditoare; formele de organizare a activității au fost diverse: frontal, în perechi, în grup, individual).

La clasa V-a A, clasa de control, predarea-învățarea tipurilor de propoziții și a părților de propoziție s-a realizat prin utilizarea metodelor și strategiilor tradiționale (conversația, exercițiul, demonstrația; formele de organizare a activității au fost frontal și individual). Experimentul propriu-zis s-a desfășurat pe parcursul a 8 ore: două ore de evaluare (inițială și finală) și șase ore de predare-învățare (Propoziții asertive, interogative, imperative,

exclamative. Propoziții afirmative sau negative. Propoziții simple sau dezvoltate. Părțile de propoziție: subiect, predicat, atribut).

c. Metoda testelor

Am utilizat metoda testelor în etapa preexperimentală, pentru constatarea nivelului cunoștințelor referitoare la tipurilor de propoziții și a părților de propoziție la cele două clase implicate în cercetare (clasa experimentală și clasa de control), prin administrarea unor teste inițiale, identice, dar și în etapa postexperimentală, prin aplicarea, la sfârșitul experimentului, a unor teste de evaluare finală identice.

d. Metode de măsurare a datelor cercetării

- tabele și grafice, diagrama de structură;
- diagrame de comparație. (Bocoș, pp. 66-68)

Am desfășurat cercetarea în perioada octombrie - noiembrie 2022, perioada de predare-învățare-evaluare a Unității de învățare care cuprindea aceste conținuturi.

În urma cercetării întreprinse, am constatat următoarele:

- orele la clasa experimentală, acelea în care au fost utilizate cu precădere metode și strategii moderne au fost mult mai atractive, față de cele desfășurate la clasa de control în care au fost folosite predominant metode tradiționale;
- elevii din clasa experimentală s-au implicat activ în procesul de predare-învățare și au participat la toate activitățile propuse de profesor, spre deosebire de cei din clasa de control care au manifestat adesea o atitudine de nepăsare și dezinteres.
- în cadrul activităților desfășurate în grup, elevii din clasa experimentală au colaborat, manifestând o atitudine de toleranță față de ceilalți, și-au gestionat corect emoțiile și au demonstrat responsabilitate pentru propria învățare și rezultatele acesteia;
- la testul final rezultatele obținute de elevii din clasa experimentală au reflectat un real progres.

Din analiza constatărilor făcute în fiecare etapă de cercetare, a reieșit faptul că obiectivele propuse au fost realizate, cercetarea experimentală și-a atins scopul ce presupune identificarea unor modalități de predare-învățare-evaluare a tipurilor de propoziții și a părților de propoziție, în vederea creșterii randamentului școlar, iar ipoteza a fost confirmată.

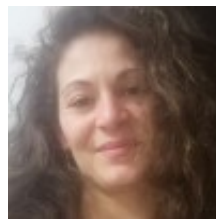
Bibliografie

1. Bocoș, M. Metodologia Cercetării pedagogice Suport de curs pentru anul II, specializările „Pedagogie” și „Pedagogia învățământului primar și Preșcolar”.
2. Cerghit, I. (2006). Metode de învățământ. Ediția a IV-a, rev., Iași: Editura Polirom.
3. Cucuș, C. (2006). Pedagogie. Iași: Editura Polirom.
4. Mogonea, F. R. (2010) Pedagogie pentru viitorii profesori. Craiova: Editura Universitară.

Blocaje în comunicare și... cum le putem limita influența

De **Bănuța Rădulescu**

Grădinița cu Program Prelungit Nr. 236 (București)

Datorită diversității situațiilor în care poate fi realizat și a unicității ființei umane, niciun act de comunicare nu este repetabil. Sunt extrem de multe variabile ce influențează atât modul în care este emis un mesaj cât și modul în care este decodat, înțeles, perceput de receptor. În condițiile în care a scrie și a vorbi reprezintă în sine acțiuni relativ simple, impedimentul principal al comunicării constă tocmai în înțelegerea corectă a conținutului transpus prin aceste acțiuni. Oamenii sunt unici și diferiți în același timp, definiți de experiență, pregătire, caracter, iar diferențele majore de personalitate sunt cele care provoacă această dificultate. Un gest, un cuvânt, o expresie pot fi interpretate în mod diferit, pot căpăta înțelesuri distincte pentru persoane diferite sau pentru aceeași persoană, în momente diferite. Decodarea mesajelor este un proces prin care receptorul face efort pentru a descifra ceea ce transmite emițătorul. Acest proces poate fi influențat de o multitudine de factori: conceptele vehiculate, gradul de inteligibilitate a discursului emițătorului pentru receptor, atenția pe care o acordă receptorul pentru mesajul transmis de emițător, nevoia pe care o are acesta față de informația vehiculată în comunicare, canalul prin care se realizează, mediul în care are loc, relația dintre cei doi, capacitatea emițătorului de a-și adapta discursul la capacitatea de înțelegere a receptorului, influența unor factori perturbatori precum sunete exterioare, zgomote, voce scăzută, folosirea unor concepte/ cuvinte necunoscute pentru receptor, gradul de interes al acestuia pentru actul respectiv etc.

Complexitatea procesului de comunicare în ansamblul său face ca, în diferite situații, să apară anumite bariere sau așa numitele „blocaje de comunicare”. Acestea apar în momentul în care receptorul mesajului nu decodează integral sau interpretează greșit sensul pe care emițătorul a dorit să-l expună prin actul de comunicare realizat. Factorii ce pot denatura comunicarea pot interveni oricând, fără ca emițătorul sau receptorul să dețină controlul și capacitatea de a-i înlătura în momentul realizării actului de comunicare. Într-o situație ideală de comunicare întreaga încărcătură a mesajului emis este interpretat de către receptor conform intențiilor emițătorului. Acest lucru este aproape imposibil din cauza diferențelor existente între persoane: implicarea emoțională în cadrul unui act de comunicare, discrepanțe între sistemul de cunoaștere al participanților la comunicare, diferențe între intenționalitatea pe care o are fiecare participant, diferențele între sensurile atribuite unor informații, concepte, repertorii de combinații cod (vocabular), diferențele de interpretare a unor elemente non- și paraverbale etc.

Aceste elemente ce pot interveni în codarea și decodarea unui

mesaj pot avea o influență decisivă pentru plaja de suprapunere a mesajului transmis de emițător și cel decodat de receptor. Uneori, această plajă de suprapunere este atât de mică, încât pot exista diferențe majore între ceea ce s-a dorit a se transmite și ceea ce s-a receptat. De aceea, este esențial ca, în comunicare, să se țină seama de acești factori, să fie cunoscuți participanților și să se încerce, pe cât posibil, diminuarea efectelor distorsionante pe care le pot avea. Perturbațiile pot fi de natură internă – fiziologice, perceptive, semantice, interpersonale sau intrapersonale – și de natură externă – apărute în mediul fizic în care are loc comunicarea (poluare fonică puternică, întreruperi succesive ale procesului de comunicare etc.).

Specialiștii care s-au preocupat de-a lungul timpului de acest proces extrem de important pentru conectarea oamenilor, au avut în vedere identificarea factorilor ce pot influența/perturba comunicarea și limitarea efectelor ce pot interveni în corectitudinea și claritatea transmiterii/receptării mesajelor. Cunoscut fiind faptul că, într-o situație problematică, pentru a se interveni optim și eficient, problema trebuie cunoscută mai întâi, cei ce s-au preocupat de acest aspect al comunicării, au clasificat factorii incriminați de blocarea/distorsionarea comunicării, în funcție de mai multe aspecte. Astfel, în lucrările de specialitate realizate pe marginea acestui subiect ce l-a preocupat, Ion-Ovidiu Pânișoară identifică două categorii ce pot influența eficiența comunicării: bariere care țin de sistem și bariere care țin de proces.

În prima categorie, barierele de sistem, sunt enumerați factori identificați la nivelul participanților la actul de comunicare (emițător, receptor) și la nivelul canalului de comunicare:

- deficiențe de transmisie/recepție a mesajului;
- conceptualizarea mesajului în funcție de context/scop;
- limitările mijloacelor de comunicare alese pentru transpunerea mesajului de către emițător;
- statutul social al participanților la actul de comunicare;
- limbajul folosit de emițător (inadaptarea unor concepte/termeni la nivelul de înțelegere al receptorului);
- normele grupului de comunicare (lipsa de curaj a receptorului de a cere explicații clarificatoare din teama etichetării);
- factori fizici permanenți – de ex. deficiențe înnăscute ale comunicatorilor ;
- factori fizici situaționali – de ex. acustica defectuasă a mediului în care se realizează comunicarea;
- factori situaționali ce țin de o deficiență temporară– de ex. emițătorul vorbește răgușit sau încet pe fondul oboselii;
- factori socioculturali – inadaptarea discursului de către emițător la nivelul de înțelegere al receptorului, structurarea defectuoasă a comunicării poate distorsiona receptarea corectă mesajului;
- factorii ce țin de canalul de comunicare – de ex. zgomote, întreruperi, interferențe.

Din cea de-a doua categorie, barierele ce țin de proces, fac parte factori (care în opinia autorului I.O. Pânișoară sunt mai greu de surprins) ce țin de: surse ale comunicării ineficiente, repere pe care le are comunicatorul pentru a realiza o comunicare eficientă (care se pot dovedi bariere în anumite situații) variabilele cuprinse

în actul comunicării, interferențele dintre aceste variabile – ce pot eficientiza comunicarea sau pot să aducă efecte negative asupra ei.

Având în vedere aceste toate aceste elemente ce pot influența eficiența comunicării, extinzând aceste influențe asupra comunicării realizate între educator și copil, se poate afirma că există o multitudine de conexiuni, combinații ce pot aduce o creștere sau, dimpotrivă o scădere a eficienței comunicării didactice. Educatorul trebuie să cunoască modul în care fiecare variabilă influențează actul comunicării pentru a preîntâmpina posibilele blocaje. Nu se poate afirma că există o rețetă perfectă de acțiune și comunicare cu elevul care să dea rezultate pozitive de fiecare dată, pentru că fiecare situație de comunicare este unică, dar pot fi avute în vedere anumite elemente de al căror control depinde derularea comunicării în condiții optime. Printre acestea se regăsesc următoarele (I.O.Pânișoară, 2006, p. 117):

a) Eficiența comunicării crește atunci când când mediul în care se realizează comunicarea este unul optim (mediul fizic și cel socio-psiho-pedagogic). Din această perspectivă putem spune că educatorul trebuie să fie atent atât la mediul fizic, la modul în care este amenajat spațiul educațional, mobilierul, materialele de lucru ale copiilor, centrele de interes, ariile de stimulare, zonele în care ei au acces neîngrădit, cât și relația pe care o construiește pe orizontală (copil-copil) și pe verticală (educator-copil).

Modul în care copiii relaționează între ei și modul în care ei se raportează la educator sunt două linii prin care se construiește climatul din cadrul clasei/ grupei. Într-o relație constuită prin comunicare deschisă, educatorul are în vedere următoarele elemente: ascultarea nevoilor, găsirea unor modalități adecvate de răspuns la nevoile arătate mascat sau vădit de copii, încurajarea exprimării propriilor păreri, educarea respectului față de nevoile altuia, respectul față de opinia diferită a celor din jur, acceptarea diferențelor dintre persoane, adaptarea propriilor conduite la specificul grupului. Se poate spune că toate acestea pot avea o sursă de inspirație infailibilă – exemplul personal. Educatorul trebuie să fie și să adopte acele comportamente pe care le așteaptă de la copii. Comportamentul educatorului poate fi atât sursă de eficientizare a comunicării cât și o barieră în realizarea acestui proces în condiții optime.

b) Armonizarea scopurilor și obiectivelor cu structura comunicațională. Acest aspect va avea în vedere adaptarea conținutului vehiculat în comunicare (informația, cunoștințele, ideile, conceptele) la obiectivele pe care le urmărește educatorul prin expunerea acestor conținuturi. Corelația pe care trebuie să o facă educatorul este una ce urmează un altgoritm transpus în următoarele întrebări: Unde mă aflu? (cunoașterea nivelului celor cu care comunică), Unde vreau să ajung? (obiective), Cu ce ajung acolo unde îmi propun? (identificarea conținuturilor și a mijloacelor prin care îi va conduce pe elevi către îndeplinirea sarcinilor/ obiectivelor), Cum constat că am ajuns acolo unde mi-am propus? (identificarea unor acțiuni practice, a unor conduite, atitudini adoptate de elevi prin care educatorul va avea măsura realizării/ nerealizării obiectivelor propuse), Care sunt punctele slabe/forte ale procesului? (identificarea acțiunilor de succes și a celor care au rezultate scăzute cu depunerea de efort mare), Ce măsuri recuperatorii/ remediale se impun a fi adoptate pentru a ameliora procesul? (găsirea unor mijloace, instrumente, activități prin care poate fi eficientizat procesul , de ex. sistematizarea conținutului, alocarea unui timp mai lung

activităților de transpunere a teoriei în practică, implicarea altor persoane ce pot contribui la motivarea copilului pentru a se implica în activitate de învățare, diversificarea mijloacelor de expunere a conținuturilor etc).

Educatorul trebuie să fie în permanentă conexiune cu efectele pe care le au acțiunile sale asupra copilului pentru a putea regla din mers acest proces, pentru a interveni atunci când eficiența comunicării lui scade sau obiectivele/scopurile sunt inadecvate cu structura comunicațională.

c) Perfecționarea abilităților/ deprinderilor de comunicare ale emițătorului sau receptorului-adaptarea conținutului mesajului la particularitățile auditoriului, cunoașterea profundă a subiectului de către emițător, măsura în care se răspunde unor nevoi prin emiterea mesajului și receptarea lui, oportunitatea transmiterii unui mesaj într-o situație propice, adecvată/potrivită pentru tipul de informație vehiculat în actul de comunicare etc. „Crezul” educatorului ar trebui legat de această perfecționare a abilităților de comunicare în cadrul grupului de elevi, dar tot el trebuie să fie motorul dezvoltării abilităților de comunicare ale elevilor, pentru că, măsura în care plaja de suprapunere a mesajului emis coincide cu cel receptat, iar prin feedback, elevul va transpune cât mai fidel mesajul înțeles de la profesor, atunci eficiența comunicării didactice își arată valoarea.

Dar cum vom proceda pentru a ajunge la această „perfecțiune”? Nu se poate spune că există o rețetă perfectă pentru asta, dar sunt câteva aspecte de care educatorul poate să țină seama pentru a îmbunătăți abilitățile de comunicare: cunoașterea particularităților elevilor în fața cărora se află, adaptarea discursului didactic la capacitatea de înțelegere a auditoriului, siguranța de care dă dovadă în prezentarea subiectului, asigurarea că este momentul, locul, ocazia potrivit/ă pentru expunerea subiectului avut în vedere, satisfacerea unei nevoi de cunoaștere a receptorului prin decodarea mesajului emis, motivația pe care o are inițiatorul comunicării pentru expunerea subiectului respectiv, asigurarea inițiatorului că a înlăturat factorii perturbatori ce pot influența calitatea comunicării.

Resurse

Pânișoară, I.O. (2006). Comunicarea Eficientă. Ed. Polirom.

Dezvoltarea imaginației și creativității elevilor prin storytelling

De **Ioana Lavinia Mititel**

Liceul Tehnologic, Telciu (Bistrița-Năsăud)

Imaginația poate fi definită ca proces psihic de re-creare și creare de imagini noi în plan mental. Imaginația joacă un rol esențial în activitatea umană, incluzându-se ca verigă componentă centrală a

creativității. Nu are limite, fiind liberă pentru a se putea mișca nu numai pe tărâmul realului perceptibil, ci și pe cel al fantasticului, conferând întotdeauna o notă de inedit, de noutate. Imaginația productivă este o componentă a creativității. Albert Einstein spunea că imaginația este mai importantă decât cuvintele. Cu toate acestea, de prea multe ori această parte esențială a educației este ignorată la școală. A-ți folosi imaginația înseamnă a crea imagini în minte, iar când elevii creează imagini în mintea lor în timp ce citesc, nivelul lor de implicare crește deoarece povestea devine personalizată.

„O poveste este o ușă către o altă lume, o lume din noi, în imaginație. Cititorii de copii găsesc aici multe dintre modelele lor, personaje cu care vor să semene, eroi, idealuri. Mesajul este... oricât de neputincios ai crede că ești, tot poți depăși, prin determinare, cooperare cu ceilalți și refuzul de a-ți fi frică.” – Bigger, 2009

În societatea noastră este dificil și problematic pentru copii să se încreadă și să-și valideze propriile imagini. În orice direcție ar privi sunt asaltați cu imaginile altora: animații, emisiuni TV, smartphone-uri, tablete, chiar și cărți ilustrate. Văzând filmele multor cărți, acestea le limitează imaginația, împiedicându-i să-și formeze propriile imagini. Devine greu să înlături o imagine odată ce a fost văzută.

Chiar dacă copiii aud poveștile iar și iar după ce filmele au fost văzute, imaginile vor exista probabil pentru totdeauna în mintea lor. Cauza principală este media vizuală care exercită o putere imensă asupra imaginației copiilor. Copiii trebuie să aibă oportunități multiple pentru a-și folosi imaginația, validându-și astfel propriile imagini.

Una dintre cele mai eficiente oportunități sau soluții în mediul școlar este folosirea povestirii ca metodă didactică. Povestirea sau *storytelling*-ul este de neegalat ca instrument de stimulare a imaginației. Povestea ca instrument de lucru în educație învață fără să impună, transmite elevilor mesaje pe care ei singuri le descurcă. Povestea este arta în care un povestitor transmite un mesaj, adevăruri, informații, morală sau înțelepciune pentru un public, folosind o recuzită sau orice aptitudine artistică pentru a capta atenția. Povestea este arta prin care se creează imagini în mintea ascultătorului. Povestea educă, vindecă, aduce oamenii împreună, este interactivă, influențează, creează divertisment și recreere. Poate schimba comportamentul, promova și modela idei.

Storytelling-ul sau arta de a spune povești este adecvată procesului instructiv-educativ și este o metodă eficientă pentru a dezvolta creativitatea și imaginația elevilor. Dezvoltarea creativității elevilor se face prin implicarea lor în crearea și ascultarea de povești.

Exemple de aplicații practice și idei inovative în sala de clasă, ale povestirii în era digitală

Roboți Storytelling. OZOBOT și BEEBOT sunt roboți interactivi care îmbină robotica educațională cu crearea de povești. Într-o lume a inovației și a tehnologiei, Ozobot este un mic robot folosit în programare și codificare, îmbinând totodată și storytellingul, aducând entuziasm și implicare în povestire și repovestire. Ozobot este controlat prin limbajul culorilor. Pentru a face robotul să se rotească sau să prindă viață, se folosește un limbaj de culoare universal, desenat cu markere.

Cu ajutorul roboților, elevii pot da frâu liber imaginației, să viseze

și să creeze tot ce le trece prin minte. Posibilitățile sunt infinite. Fiecare poate să fie arhitectul propriei lumi. Pot ilustra propria poveste cu ajutorul unor hărți desenate și a unui Ozobot. În timp ce Ozobotul urmează traseul, se spune povestea.

Bee-Bot sunt roboți mici care au fost concepuți pentru a fi folosiți de copii mici. Bee-Bot poate fi programat să facă un număr stabilit de mișcări de la butoanele de pe spate. Acesta este un instrument minunat care îi învață pe copii cum să proiecteze, să implementeze și să urmeze programarea într-un mod ușor și distractiv, în timp ce urmează o narațiune. Această resursă le arată copiilor cât de interconectată poate fi educația lor.

Storytelling digital

Povestirea digitală este una dintre abordările pedagogice inovatoare care îi poate implica pe elevi în învățarea profundă și semnificativă. Povestirea digitală combină arta de a spune povești cu un amestec de medii digitale, inclusiv text, imagini, narațiune audio înregistrată, muzică și video. Aceste elemente multimedia sunt amestecate împreună folosind software-ul de calculator, pentru a spune o poveste care, de obicei, se învârtă în jurul unei teme specifice sau subiect și conține adesea un anumit punct de vedere.

Elevii din ziua de azi devin din ce în ce mai pricepuți din punct de vedere tehnologic și sunt din ce în ce mai implicați în activități care au loc pe ecranul unui computer.

Povestirea digitală poate încuraja creativitatea și poate oferi cursanților o voce în timp ce își folosesc poveștile pentru a-și împărtăși ideile și sentimentele cu alții. În plus, elevii pot folosi tema de povestire digitală pentru a atinge în alte talente creative, cum ar fi crearea propriilor imagini vizuale, fotografierea lor pentru povești și adăugarea de culori, tranziții și narațiune înregistrată. Book Creator este un instrument puternic pentru integrarea lecției de povestire digitală. Elevii interacționează cu mass-media în fiecare zi. Cu Book Creator, elevii pot deveni creatori ai unei game largi de conținut.

Exemple de practică inovatoare de storytelling cu Kamishibai

Este o formă japoneză de teatru stradal, cunoscută și sub numele de „teatru de hârtie” sau „teatru pe bicicletă”. Teatrul are loc pe o scenă în miniatură (o ramă de lemn sau un fel de fereastră) care are în loc de cortină niște obloane care se deschid la începutul povestirii. Pe scenă se „derulează” povestea vizuală împărtășită verbal de către povestitor publicului împreună cu toate detaliile, nuanțele și intonația specifică povestitorilor...

În ramă, publicul urmărește câteva personaje animate de însuși povestitorul, având în fundal planșe cu decorul scenelor principale alese de acesta. Kamishibai are un mare avantaj în fața animațiilor sau filmelor, deoarece prin imaginație spectatorul devine creator. În loc să-i livreze publicului în mod automat, în mișcare, întreg mesajul, povestitorul lasă liberă opțiunea ca publicul să-și imagineze tot ceea ce nu apare în imagini, privitorul devenind astfel și creator în aceeași măsură. Pentru un public tânăr, cum sunt copiii la clasă, acest lucru este fascinant și de neprețuit.

Odată cu deschiderea educației spre metode interactive și creative și datorită potențialului formativ și interdisciplinar pe care îl are, Kamishibai-ul a început să fie folosit pentru a spune poveștile create și ilustrate chiar de către copii. Micii creatori sunt stimulați

emoțional și intelectual să asculte activ, să participe la dialog într-un grup, să creeze o poveste, să ilustreze imagini prin diverse tehnici (imprimare, desen și pictură, colaj), să povestească și să dramatizeze. Astfel, copiii organizează elementele artistice într-un demers creativ și apoi prezintă rezultatul celorlalți sub forma unui spectacol de teatru. Kamishibai-ul poate fi utilizat în ciclul preșcolar, primar și secundar pentru copii cu vârsta cuprinsă între 4 și 16 ani. Această modalitate de a povesti sprijină formarea competențelor cheie.

Bibliografie

sites.google.com/xtec.cat/storytellingrobots1/home,
sites.google.com/xtec.cat/storytellingrobotsintef/bee-bot
Ghid-Kamishibai_Asociatia_De_dragul_artei.pdf
(asociatiadadece.ro)
Book Creator - Love Learning - Aplicația Book Creator

iTeach: EXPERIENȚE DIDACTICE

ISSN 2247 – 966X

Editor: Institutul pentru Educație

Pagina Revistei: www.iteach.ro/experiencedidactice